

Classis Zuid-Holland Zuid

Aan:

Kerkenraad Morgensterkerk Papendrecht
t.a.v. scriba Conny Stuurman

Classispredikant
Dr. G. van Meijeren
Rotterdam
g.vanmeijeren@protestantsekerk.nl
tel. 06 54313341

Datum
14 maart 2025

Zusters en broeders,

Gisteren, donderdag 13 maart was ik bij jullie te gast. 's Middags sprak ik met ds. Peter van Ankeren en 's avonds hadden we een kerkenraadsbreed gesprek. Ik kijk terug op een goede ontmoeting waarin ik iets heb geproefd van wat jullie in de Morgenster bezig houdt. Het was mooi om te merken dat jullie als kerkenraad en predikant blij zijn met elkaar.

Wat heb ik meegenomen aan indrukken uit ons gesprek?

Allereerst wel jullie toewijding en liefde voor de gemeente. Er werd vanuit persoonlijke betrokkenheid over het gemeentelijk leven gesproken. Door de verbinding te verwoorden met een bijbels figuur of lied werd die betrokkenheid ook mooi inhoudelijk gemotiveerd.

Ik heb ook iets geproefd van de sfeer in de kerkenraad. Die was open, levendig en ontspannen.

De gemeente werd tijdens ons gesprek getypeerd als warm en op elkaar betrokken. Er heerst een prettige atmosfeer. Jullie willen graag een gastvrije gemeente zijn. De vraag werd gesteld of de 'hechtheid' van de gemeenschap soms niet in mindering komt op de toegankelijkheid voor nieuwkomers. Veel gemeenteleden zijn behoorlijk hoog opgeleid en mondig - 'een praatgemeente' - en er zijn 'weinig andere culturen' aanwezig. Er wordt graag en veel gezongen in de gemeente, de diversiteit in liedkeuze is de afgelopen jaren toegenomen (Opwekking, Sela). Terugkijkend is de gemeente kleiner en grijzer geworden.

In de kerkenraad komen heel veel jaren aan ambtelijke ervaring samen. Veel leden van de kerkenraad hebben al allerlei ambten en taken vervuld. Tegelijk zijn er ook enkele jonge gemeenteliden die ambtsdrager zijn geworden. De gemeente is een plek waar voorgangers de ruimte krijgen om zichzelf te ontwikkelen, tevens is er plaats voor nieuwe of experimentele initiatieven (kliederkerk, reis naar Taizé, het leiden van uitvaarten door niet-predikanten). Op dit moment is er één predikantsvacature en vraagt het proces van samenwerking/samengaan met de Bethlehemkerkgemeente de nodige inspanning.

Er is in de gemeente veel te doen. Ik denk o.a. aan de wekelijkse inloop koffieochtend, de kring 'Geloof delen' en de contacten van de jeugdouderlingen met tieners. Er is diaconale betrokkenheid op de Voedselbank, het hospice, er is aandacht voor asielzoekers en er wordt medewerking verleend aan het lichtjesfestijn samen met andere kerken. In Vorming en Toerusting wordt er nauw samengewerkt met de Bethlehemkerk.

Een van de basistaken van kerkzijn (naast eredienst, pastoraat, diaconaat en vorming en toerusting) is: missionair kerkzijn. Rond dat thema werd verlegenheid verwoord. Een specifiek

aanbod voor mensen die meer willen weten over het christelijke geloof – een Alphacursus o.id - is er niet. Wel wordt dit jaar voor het eerst meegedaan aan het event 'Pinksteren in Papendrecht'.

Het proces van eenwording met de Hervormde Bethlehemkerkgemeente staat voor een nieuwe fase. De analyse en rapportage van de Betekenisfabriek heeft in de eigen Morgensterkring behalve herkenning ook kritische vragen opgeroepen. Daarover is reflectie nodig. Verder wordt gesignaleerd dat het tempo bij de buurgemeente rond de voortgang van het proces lager ligt. Het legt mijns inziens verschillen in cultuur bloot. Tijdens ons gesprek waren ook bezorgde stemmen te horen: 'vraagt de krimp van onze gemeente(n) niet om meer urgentie?' , 'het proces zal toch niet (weer) stagneren?'

Op dit moment is de insteek: het blijvend stimuleren van groei van onderop, door ontmoeting en het samen doen. De vragen rond bestuursmodellen en structuren vloeien daaruit voort. Essentieel is dat er een gedeelde 'droom' is. Ook werd de hoop door sommige sprekers gevestigd op de jonge generatie.

Wat wil ik jullie meegeven?

Ik beperk me tot vier thema's:

(1) Er is in de Morgenster erg veel te doen, er wordt veel georganiseerd. De actiebereidheid is groot. Echter: hoe inzichtelijk zijn al die activiteiten? Hebben ze onderlinge samenhang en waarin bestaat die? Stoppen jullie ook wel eens ergens mee?

Ter inspiratie geef ik jullie de praktijk door van een andere gemeente. Een kerkenraad vertelde dat zij eenmaal in de 6-7 jaar aan 'hartbewaking' doen.

Ze bedoelden dit: we formuleren dan opnieuw wat wij als het 'hart' van ons gemeentezijn zien.

En vervolgens kijken we of de dingen die we doen nog wel in verbinding staan met dat hart. Als dat niet het geval is stoppen we ermee. Want we 'bewaken' dat hart.

Kort gezegd: door meer focus aan te brengen (is die eventueel te ontleen aan de rapportage van de Betekenisfabriek?) ontstaat er meer ademruimte voor vrijwilligers en ambtsdragers. Ook ontstaat er daardoor ruimte voor iets nieuws.

(2) Waar komt de verlegenheid rond missionair gemeentezijn vandaan? De RK theoloog Erik Borgman schrijft dat de ziel volgens het Nieuwe Testament datgene is wat een mens doet leven. Daarom spreekt hij met nieuwe onbevangenheid over 'zielen winnen' als opdracht voor de kerk. Als christelijke gemeente geloven we dat het goede nieuws aangaande Jezus heilzaam is en hoopvol. Als je daar zelf door bent geraakt en je leven erdoor is opgebloeid, zou je daarin ook een ander willen laten delen. Dat is de achtergrond van de missionaire roeping van de kerk die op allerlei manieren gestalte kan krijgen: in je eigen persoonlijke netwerk, en ook in een cursus of activiteiten.

Het treft mij dat op dit moment weer veel jongeren op zoek zijn naar antwoorden op de vraag: hoe moet ik leven? In de krant staan daar de laatste tijd artikelen over. In een pioniersplek in Den Haag wordt de ene na de andere cursus gehouden over wat het leven de moeite waard maakt. [Verslag van de eerste avond 'Wat maakt je leven de moeite waard?' - LUX Den Haag](#) Ik denk ook aan de schrijfster Lieke Marsman die – ernstig ziek – iets van God heeft ervaren. En zo voorts.

Ik zou jullie willen aanmoedigen – een mooi en verdiepend thema voor de Morgenster én de BK! – tot bezinning op deze thematiek. Ga daarvoor bijvoorbeeld eens op bezoek in een van de circa 20 pioniersplekken in onze eigen classis: het Badhuis in Zwijndrecht [Badhuis Zwijndrecht](#) of Geloven in Spangen [Geloven in Spangen](#) en laat je inspireren!

Geloof·Hoop·Liefde

(3) Rondom het proces met de BK komen jullie met elkaar in een nieuwe fase. Daarin gaat zorgvuldigheid echt voor snelheid. Verder wil ik het belang onderstrepen van een gemeenschappelijke droom. Ooit verscheen er een boek met de titel: 'de gemeente en haar verlangen'. Wat is het gezamenlijke verlangen van de Morgenster en Bethlehem? Wat valt daarover te zeggen?

Het is begrijpelijk dat er zorgen zijn rondom afnemende financiën en kleiner wordende gemeenten en minder vrijwilligers. Voor samen kerkzijn kunnen dat evenwel niet de belangrijkste motieven zijn. Als ik het een beetje scherp formuleer: dan ben je met elkaar vooral bezig de krimp te managen.

De Lutherse theoloog Andrew Root (1974) uit de VS schreef enige tijd geleden het boekje *When Church stops working* tegen de achtergrond van krimpende kerken in zijn eigen omgeving. Wat te doen als het concept kerk niet meer 'werkt'? Zo vraagt hij. De begrijpelijke reflex op de druk die dat geeft is je richten op de *resources*: mensen, gebouwen, geld en een inspirerende voorganger. Maar, zo ziet Root om zich heen gebeuren, dat trekt vaak een enorme wissel op mensen (vermoeidheid, teleurstelling, burn-out).

Vanuit het Evangelie vraagt hij aandacht voor de gemeente die haar kwetsbaarheid en zwakheid durft toe te geven en die haar hoop stelt - actief wacht - op de Levende Heer.

Die Heer maakt zich – zo weten we vanuit de bijbelse verhalen – juist bekend op 'dode' plaatsen, door de onmogelijkheid heen. Het komt er in onze tijd op aan die Heer actief te verwachten. De titel *When Church stops working* wil daarom ook zeggen: wat er kan gebeuren als de kerk stopt met te proberen zichzelf te redden. Root gunt zijn lezers meer Maria en wat meer rust voor Martha. Ik ben ervan overtuigd dat dat een wezenlijk geluid is voor de kerk vandaag. Zijn in het Nederlands vertaalde boekje is een aanrader (al is de Nederlandse titel wel weer erg passief geformuleerd). [KokBoekencentrum | Wachten op god](#)

(4) Tenslotte wil ik jullie bemoedigen. Het raakt me steeds weer dat er in de gemeente van Christus mensen zijn die ingaan op de roeping om geestelijk leiding te geven en deel uit (gaan) maken van de kerkenraad. Vaak is dat naast een heleboel andere taken en roeping. In onze dagen waarin ook in de kerk zoveel in beweging is, is dat geen sinecure. Ik zou willen zeggen: zorg daarin ook voor elkaar en draag elkaar ook in aandacht en gebed. Het ambt wordt soms beleefd als een eenzaam avontuur. Geef ruimte voor het eerlijke gesprek over wat er nodig is om ambtsdrager te zijn. Wij kunnen pas geven aan anderen als we ook zelf ontvangen. Neem daar de tijd en de ruimte voor. En weet je gedragen door de Heer van de kerk die ons riep.

Zusters en broeders, deze dingen kwamen bij me boven naar aanleiding van onze mooie ontmoeting. Ze zijn geschreven in verbondenheid. Ik wens jullie als kerkenraad vreugde en wijsheid toe in jullie werk en een goede opgang naar Pasen, het feest van de Levende Heer.

Met hartelijke groet,

ds. Gerrit van Meijeren

Classispredikant Zuid-Holland Zuid

Geloof·Hoop·Liefde